

PROJECT BANNEUX

KLEDINGLOOP VOOR SENIOREN BINNEN EEN REPLICEERBAAR CIRCULAIR SYSTEEM

Project Banneux situeert zich binnen het Living Lab Circulair Textiel Hasselt en speelt zich af in de Banneuxwijk, een wijk met een hogere gemiddelde leeftijd dan het stedelijk gemiddelde. De wijk vormt daardoor een uitgesproken seniorencontext. Woonzorgcentrum Hoge vijf neemt hierin een centrale plaats in, niet alleen als woonzorgvoorziening, maar als knooppunt van functies: het omvat een woonzorgcentrum, een lokaal dienstencentrum en dagbesteding. Deze combinatie maakt Hoge vijf tot een natuurlijke ontmoetingsplek voor zowel bewoners als mobiele senioren en buurtbewoners.

Uit een SWOT-analyse van het tweedehandsaanbod binnen Stad Hasselt bleek bovendien dat er nauwelijks aanbod bestaat dat expliciet is afgestemd op senioren, terwijl deze doelgroep duidelijke en specifieke noden heeft. Het gaat daarbij onder meer om comfort, pasvorm, toegankelijkheid en kleding die eenvoudig aan en uit te trekken is, bijvoorbeeld voor mensen met dementie of voor wie hulp krijgt bij het aankleden. Project Banneux vertrekt vanuit deze context en zet bewust in op een lokale, doelgroepgerichte en zorgzame aanpak.

Context met uitdaging

Senioren blijven vandaag grotendeels onderbediend binnen het reguliere tweedehandslandschap. Het bestaande aanbod is vaak moeilijk bereikbaar, onvoldoende afgestemd op hun noden of draagt nog een negatieve connotatie die teruggaat op ervaringen uit hun jeugd, waarin tweedehandskleding werd geassocieerd met afdankertjes of noodoplossingen. Tegelijk circuleren net bij senioren grote hoeveelheden kwalitatieve kleding, die mits een zorgvuldige selectie en beperkte aanpassingen perfect opnieuw gebruikt kunnen worden.

In zorg- en wijkcontexten heerst bovendien vaak onzekerheid over wat te doen met kledingoverschotten, met kleding na verhuis of overlijden, en hoe dit op een waardige manier kan gebeuren. Klassieke circulaire formats, die vertrekken vanuit actieve participatie zoals zelfherstel of maakpraktijken, botsen hier op drempels zoals beperkte motoriek, cognitieve belasting en werkdruk bij personeel.

Concept

Project Banneux ontwikkelt en test circulariteit niet als een reeks losse activiteiten, maar als een zorgzaam en begeleid systeem, ingebed in het dagelijkse leven van een wijk. Binnen dit kader werd het concrete concept Kledingloop voor Senioren uitgewerkt: een laagdrempelige manier om tweedehandskleding aan te bieden op een plek waar senioren zich veilig en thuis voelen, gecombineerd met begeleiding, herstelmogelijkheden en duidelijke afspraken rond inzameling en doorstroom.

Circulariteit wordt hierbij gepresenteerd maar als een vanzelfsprekend onderdeel van zorg, ontmoeting en dagelijks leven.

Wijkbrede aanpak en verbreding

Het project kende zijn oorsprong in een gesprek dat Avansa opstartte met WZC Hoge vijf rond het thema kleding na overlijden. Aanvankelijk werd gedacht aan een beperkte kledingloop, aansluitend bij een bestaande geefwinkel. Vanuit Hoge vijf kwam echter expliciet het voorstel om dit open te trekken naar de hele wijk. Die keuze werd bepalend voor het verdere traject.

De inzameling van kleding gebeurde niet alleen bij bewoners van het woonzorgcentrum, maar ook bij buurtbewoners, familieleden en bezoekers. De communicatie rond inzameling en pop-ups werd wijkbreed gedragen door Hoge vijf zelf, via hun eigen kanalen. Hierdoor ontstond een sterk gevoel van lokaal eigenaarschap en betrokkenheid.

Er werd consequent gewerkt met twee pop-up momenten:

één gericht op senioren in Hoge vijf zelf, en één gericht op een breder publiek in het lokaal dienstencentrum of gekoppeld aan bestaande wijkmomenten, zoals de braderie tijdens de Heksenfeesten.

Door deze koppeling aan buurtfeesten was er automatisch veel volk op de been, wat de toeleiding naar het project aanzienlijk versterkte. Tijdens deze momenten werd het aanbod ook verbreed, onder meer met kinderkledij.

Doelgroep en doelstelling

De primaire doelgroep van Project Banneux zijn senioren, zowel bewoners van een woonzorgcentrum als buurtbewoners. Daarnaast richt het project zich ook tot familieleden, zorgpersoneel en wijkactoren die betrokken zijn bij beslissingen rond kleding.

De doelstellingen zijn:

- senioren toegang bieden tot kwalitatieve, betaalbare tweedehandskleding in een vertrouwde omgeving;
- drempels rond tweedehands en herstel verlagen;
- de levensduur van kleding verlengen via hergebruik en zichtbare herstelpraktijken;
- zorgcontexten ontlasten door duidelijke en zorgzame kledingstromen te organiseren;
- bijdragen aan de normalisering van tweedehandskleding dragen binnen een doelgroep waarvoor dit niet evident is.

Ondersteunende tool: stylinggids voor senioren

Om de drempel naar tweedehandskleding verder te verlagen, ontwikkelde Avansa in samenwerking met de dementiedeskundige van het woonzorgcentrum binnen Project Banneux een **praktische en toegankelijke stylinggids voor senioren**. Deze gids vertrekt vanuit de specifieke noden van de doelgroep, met aandacht voor comfort, pasvorm en gebruiksgemak, bijvoorbeeld voor mensen met dementie of voor wie ondersteuning nodig heeft bij het aan- en uitkleden.

De gids combineert **praktische tips** met een esthetische benadering van kleding. Ze toont hoe tweedehandskleding niet alleen functioneel, maar ook stijlvol en waardig kan zijn, afgestemd op het lichaam en het dagelijkse leven van senioren. Daarmee ondersteunt de gids zowel senioren zelf als familieleden en zorgverleners die vaak instaan voor de aankoop van kleding.

Binnen het repliceerbare model van Project Banneux fungeert deze gids als een **overdraagbaar instrument**. Ze kan eenvoudig worden ingezet in andere woonzorgcentra, lokale dienstencentra of wijkwerkingen en versterkt de normalisering van tweedehandskleding binnen een doelgroep waarvoor dit niet vanzelfsprekend is. De gids maakt zo deel uit van de bredere systeemlogica van het project, waarin begeleiding, zorg en keuzevrijheid centraal staan.

“Circulariteit werkt pas echt wanneer ze deel wordt van zorg, ontmoeting en het dagelijkse leven”.

Sociale en inclusieve dimensie

Sociale en inclusieve meerwaarde

Naast de demografische kenmerken van de Banneuxwijk is het belangrijk te benadrukken dat de wijk ook te maken heeft met een **verhoogde aanwezigheid van kansarmoede**. Voor een deel van de bewoners is toegang tot kleding niet vanzelfsprekend. Kleding wordt in die context vaak functioneel benaderd en geregeld via familieleden of mantelzorgers, eerder dan gekozen door de persoon zelf. Dat heeft niet alleen te maken met financiële drempels, maar ook met **mobilitatsbeperkingen**, verminderde energie of het onvermogen om lange tijd te passen of zich te verplaatsen naar drukke winkelstraten.

Project Banneux maakte zichtbaar dat net hier **veel meer impact mogelijk is dan aanvankelijk werd ingeschat**. Door een lokale, toegankelijke kledingloop te organiseren in een vertrouwde omgeving, kregen mensen opnieuw **keuzevrijheid**. Bewoners en buurtbewoners konden kleding zien, voelen en passen, op hun eigen tempo en met begeleiding indien nodig. Dit ging niet alleen over het voorzien van kleding, maar ook over **identiteit, eigenwaarde en herkenning**. Kleding werd opnieuw iets dat van henzelf was, niet louter iets wat “geregeld” werd.

Voor mensen in een kwetsbare positie kan tweedehandskleding bovendien een **opstap** zijn: financieel haalbaar, maar tegelijk kwalitatief, stijlvol en waardig.

Door sterk in te zetten op kwaliteit en presentatie werd tweedehands niet gepositioneerd als noodoplossing, maar als **volwaardige keuze**. Dit doorbreekt het stigma dat tweedehandskleding voor deze doelgroep vaak nog met zich meedraagt.

De Kledingloop voor Senioren functioneerde zo niet alleen als circulaire ingreep, maar als een **communitygedreven praktijk**. Door lokaal te werken, met zorg, nabijheid en aandacht voor inclusiviteit, ontstond een gedeeld moment waarin zorg, ontmoeting en cultuur samenkwamen. Kleding werd daarbij een middel om verbinding te creëren, om mensen opnieuw te laten deelnemen en om te tonen dat ook in kwetsbare contexten **schoonheid, keuze en waardigheid** centraal kunnen staan.

Deze sociale dimensie versterkt het project fundamenteel. Ze toont dat circulariteit niet alleen gaat over materiaalstromen, maar ook over **toegang, gelijkwaardigheid en het recht om gezien te worden**. Project Banneux laat zo zien hoe kledingcultuur er kan uitzien wanneer ze vertrekt vanuit gemeenschap, zorg en inclusiviteit.

Oplossing in de praktijk: Kledingloop voor Senioren

Binnen Hoge vijf werd gedurende afgebakende periodes kleding ingezameld, met sterke betrokkenheid van het woonzorgcentrum. Kleding van bewoners in een woonzorgcontext is vaak gelabeld en geregistreerd in een intern systeem, wat kansen biedt voor een zorgvuldige en waardige omgang met deze stroom. Op vraag van Hoge vijf werd bovendien ingezet op een permanente inzamelbox, om de inzameling structureel te verankeren.

Okazi stond in voor de professionele inzameling, sortering en samenstelling van het aanbod. De geselecteerde kleding werd gepresenteerd via een pop-up winkel in Hoge vijf zelf, toegankelijk voor bewoners en buurtbewoners. Aan deze momenten werd ook een Repair Café gekoppeld, zodat bezoekers kleding konden laten herstellen of aanpassen. Door herstel zichtbaar en laagdrempelig te maken, werd levensduurverlenging tastbaar en herkenbaar.

Resultaten en evolutie over twee jaar

Project Banneux liep over twee jaar, wat het mogelijk maakt om evolutie zichtbaar te maken.

2024 – testrun

- Inzameling: 720 kg kleding
- Bezoekers: 110
- Klanten: 52
- Verkochte stuks: 108
- Omzet: €604

2025 – herhaling en verbreding

- Inzameling: 724,5 kg kleding
- Bezoekers: 260
- Klanten: 61
- Verkochte stuks: 134
- Omzet: €665

De cijfers tonen groei in bereik, vooral in het aantal bezoekers, wat samenhangt met de wijkbrede aanpak, de koppeling aan buurtfeesten en de verhoogde zichtbaarheid. Tegelijk blijft de inzamelhoeveelheid stabiel, wat wijst op een duurzame en continue kledingstroom.

Een aanzienlijk deel van de bezoekers kwam voor het eerst in contact met tweedehandskleding. Kwalitatieve feedback van bewoners, bezoekers en zorgpersoneel bevestigt de sociale impact van het project.

Verbredende activiteiten en storytelling

Het project werd inhoudelijk verbreed via aanvullende activiteiten. Zo werden bezoeken aan het sorteercentrum georganiseerd, die inzicht gaven in wat er met kleding gebeurt en zo bijdroegen aan bewustwording.

Daarnaast werden workshops georganiseerd rond 'een herinnering van kleding'. De eerste versie bleek te complex; na evaluatie werd de inhoud bijgestuurd naar een concretere en luchtigere vorm, met een duidelijk omschreven resultaat. Deze bijsturing onderstreepte het belang van concrete formats om drempels te verlagen.

Een belangrijk versterkend element was de fotoshoot en de daaropvolgende tentoonstellingen, die op verschillende locaties te zien waren en zullen te zien zijn (Hogevijf, Okazi-winkel, buurthuis en 't Scheep).

Deze visuele en verhalende laag droeg sterk bij aan het normaliseren van tweedehandskleding dragen binnen een doelgroep die dit niet vanzelfsprekend vindt. De storytelling-impact werd door partners expliciet benoemd als groot.

Organisaties en rollen

Project Banneux kwam tot stand dankzij een duidelijke rolverdeling tussen partners.

Avansa nam een procesmatige en inhoudelijke rol op vanuit expertise in gemeenschapsvorming, educatie en laagdrempelige begeleiding.

Okazi fungeerde als professionele textielpartner en sociale-economieactor, verantwoordelijk voor sortering, logistiek en inrichting van de pop-ups. Stad Hasselt en Studio AMA ondersteunden het project beleidsmatig en conceptueel. Hogevijf, samen met het lokaal dienstencentrum, dagbesteding en buurtwerking, vormde de lokale ankerplek en droeg communicatie en betrokkenheid.

Geleerde lessen

Project Banneux leert dat circulariteit in zorgcontexten beter werkt wanneer de focus verschuift van zelf doen naar begeleid beslissen. Daarnaast blijkt dat wijkverankering, herhaling en koppeling aan bestaande momenten cruciaal zijn voor bereik en draagvlak. Tot slot bevestigt het project dat senioren beschikken over kleding van hoge kwaliteit en bereid zijn om tweedehands te omarmen wanneer dit op een aantrekkelijke manier gebeurt.

Groeipotentieel en toekomst

De toekomst van Project Banneux ligt in herhaling, verfijning en gerichte uitbreiding. Idealiter vindt de Kledingloop voor Senioren twee keer per jaar plaats, seizoensgebonden en afgestemd op de draagkracht van partners. Parallel wordt gewerkt aan een draaiboek en een verder uitgewerkt financieel model.

Daarnaast is er potentieel om het systeem toe te passen in andere zorg- en wijkcontexten, zoals lokale dienstencentra of serviceflats. De opgebouwde kennis wordt gedeeld binnen het Living Lab-netwerk en met andere steden en organisaties.

Repliceerbare opzet

Project Banneux is geen blauwdruk, maar een repliceerbaar systeem. De overdraagbaarheid zit in de onderliggende logica: een lokale ankerplek, een proces- en gemeenschapsgerichte actor, en een professionele textielverwerker. Steden of organisaties hoeven dus niet op zoek naar dezelfde partners, maar naar actoren die deze rollen kunnen opnemen binnen hun eigen ecosysteem.

Project Banneux toont hoe een circulair textielproject kan uitgroeien tot een wijkbreed transitietraject dat sociale, ecologische en economische waarde combineert. Door lokaal te werken, doelgroepgericht te ontwerpen en in te zetten op normalisering en storytelling, ontstaat een aanpak die haalbaar, overdraagbaar en impactvol is.

HOG Ξ VIJF

*Seniorenvoorzieningen
OCMW Hasselt*

VLAIO zet volop in op circulair ondernemen.

